

DOVRE KOMMUNE

Møtebok

Utvalg: **Formannskapet**
Møtested: Kommunestyresalen, Kommunehuset Båtsto
Dato: 28.02.2019
Tid: 09:00

Følgende medlemmer møtte:

Oddny Garmo	Leder	SP
Geir Arne Hageland - forfall	Nestleder	SP
Fred Arne Hessen	Medlem	H
Brynjar Berge	Medlem	AP
Guri Ruste - forfall	Medlem	DOVRELISTA

Av varamedlemmer møtte:

Knut Nytun, Gunvor Gauteplass

Fra administrasjonen møtte:

Inge Angård

Underskrift:

Saksliste

Saksnr	Innhold	Lukket
PS 8/19	NOU 2018:11 - Ny fjellov - Høringsuttalelse fra Dovre kommune	
PS 9/19	Drøftinger / orienteringer	
RS 17/19	- Gjennomgang av reglementet for kommunestyret. Orientering ved ordfører	
RS 18/19	- Beredskap: Ordføreren orienterte om at det er bedt om møte med politimesteren i Innlandet politidistrikt.	
RS 19/19	- Fra Regionrådets handlingsplan (ordføreren orienterte): * Ny musikaloppsetting * Trygt heim for en 50-lapp * Kokkekamp * Elevbedriftsmesse * LMS	
RS 20/19	- Samferdsel * E6-utbygging Gudbrandsdalen (prosjekt Moelven-Øyer) * E136	

DOVRE KOMMUNE

Saksnr: 2019/36 -3

Arkiv:

Saksbehandler:

Inge Morten Angård

Dato: 22.02.2019

Saksframlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
8/19	Formannskapet	28.02.2019

NOU 2018:11 - Ny fjellov - Høringsuttalelse fra Dovre kommune

- 0 Y NOU 2018:11 - Ny fjellov
- 1 I Ny fjellov - utkast til USS høringsuttalelse Utmarkskommunenenes Sammenslutning
- 2 I Ny fjellov - til høring. Endelig høringsuttalelse fra USS Utmarkskommunenenes sammenslutning
- 3 S NOU 2018:11 - Ny fjellov - Høringsuttalelse fra Dovre kommune

Vedlegg:

- 1 NOU 2018:11 - Ny fjellov
- 2 2019-02-12 - USS høringsuttalelse til NOU om ny fjellov - vedtatt_12.02.19

Vedtak til:

Regjeringen (via følgende lenke: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---nou-201811-ny-fjellov/id2608828/>)

Saksutredning:

Bakgrunn

Statsallmenningslovutvalget med tolv medlemmer ble oppnevnt 4. mars 2016, og overleverte utredningen "Ny fjellov" til Landbruks- og matdepartementet 22. juni 2018. Lovutvalget har i NOU 2018:11 foreslått en ny lov til erstatning for Lov 6. juni 1975 om rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane (*Fjellogen*) og Lov 19. juni 1992 om skogsdrift i statsallmenningane (*Statsallmenningsloven*).

Forslaget (se vedlegg 1) er nå på høring med høringsfrist 28. februar 2019.

Fjellogen regulerer blant annet bruksretter for jordbruket (beiting, setre og utvisning av dyrkingsjord) samt jakt, fiske og praktisering av friluftsliv i statsallmenningene. Statsallmenningsloven regulerer virkesretten, dvs. gardsbruk som har rett til skogsvirke til egen gardsdrift (ved og bygningstømmer). Statsallmenningene er med både *Fjellogen* og *Statsallmenningsloven* underlagt to lover med ulik regulering av rettigheter og bruk som

etablerer to ulike forvaltningssystem, og dette kan gjøre regelverket uoversiktlig og vanskelig tilgjengelig. Et hovedmål med lovarbeidet har vært å slå sammen disse lovene til en ny Fjellov.

De viktigste forslagene fra lovutvalget

- Fjellogen og Statsallmenningsloven slås sammen.
- Fjellstyre og allmenningsstyre slås sammen til ett fjellstyre.
- Kommunestyret velger fjellstyret, men 2 representanter skal oppnevnes av de med landbrukstilknyttet bruksrett.
- Fjellstyret skal ha ansvar for alle bruksretter og all lokal administrasjon.
- Fjellstyret overtar forvaltning av skogen. Statskog SF skal bare ha grunneieroppgaver, ikke forvaltning.
- Forbud mot salg av areal fra statsallmenninger opprettholdes.
- Rettigheter til jakt og fiske endres ikke.

Dovre kommune

Dovre fjellstyre administrerer landbrukstilknyttede rettigheter samt jakt og fiske i Dovrefjell og Grimsdal statsallmenninger.

Fjellstyret har 5 medlemmer som er politisk valgt av Dovre kommunestyre. Fjellstyret sine ansatte har en rekke arbeidsoppgaver i statsallmenningen.

Utmarkskommunenes sammenslutning (USS)

USS (Utmarkskommunenes Sammenslutning) har 95 medlemskommuner med store utmarksområder. Dovre kommune er medlem. USS avgir høringsuttalelse basert på innspill fra medlemskommunene (se vedlegg 2).

Statsallmenningsutvalget er enig i noen hovedspørsmål, men er delt i flere av spørsmålene som USS mener er av prinsipiell betydning. Selv om det er det samme flertallet og mindretallet i mange spørsmål, er dette ikke konsekvent. Dette kompliserer tilegnelsen av innstillingen og dermed utformingen av høringsuttalelsen.

USS støtter i hovedsak forslaget fra utvalget, men har innvendinger særlig når det gjelder kommunenes framtidige rolle i statsallmenningene. USS' hovedinnvendinger er at:

- Fjellstyret, i motsetning til i dag, skal være et privat rettssubjekt.
- Kommunestyret ikke kan oppnevne fjellstyremedlemmer fritt.
- Kommunene ikke gis større rolle i forvaltning av statsallmenningene.

Vurdering:

Overordnet vurdering

Statsallmenningsutvalget har vært bredt sammensatt med representanter fra de ulike brukerinteressene. Flertallets konklusjoner vil derfor i stor utstrekning bære preg av å være ferdigforhandlede kompromisser mellom ulike interesser.

Rådmannen støtter forslaget om å slå sammen Fjellogen og Statsallmenningsloven, og at fjellstyre og allmenningsstyre derved slås sammen til ett fjellstyre. Videre er det positivt at oppgaver og ressurser overføres fra Statskog SF til fjellstyret. Selv om enkelte punkter kan være uheldige sett fra kommunens ståsted (jf. USS, se over), er det viktig at flertallsforslaget får bred støtte og derved kunne være grunnlag for en ny Fjellov.

Bruksretter

Rådmannen mener at en sammenslåing av Fjellogen og Statsallmenningsloven ikke må medføre at rettigheter tilhørende lokal landbruksnæring eller lokale innbyggere (utisiktet) blir svekket eller fjernet. Dette gjelder beiterett, rett til utvisning av seter, rett til utvisning av dyrkingsjord, virkesrett for uttak av ved og tømmer til eget bruk, småviltjakt, villreinjakt og fiske med garn og oter.

Det er viktig at private rettigheter blir sikret av modeller som oppfattes som trygge for rettighetshaverne. En sammenslåing av fjellstyre og allmenningsstyre vil bare fungere etter intensjonen dersom den har støtte fra de som har bruksrett til ressursene som det nye styret skal forvalte. Endringene vil bli størst for de med virkesrett, og det er spesielt viktig at interessene deres blir sikret på en måte de selv oppfatter som trygg.

Rådmannen mener videre at bruksrettene må kunne utvikle seg dynamisk med «tida og tilhøva». Flertallet i lovutvalget mener at det dynamiske elementet nettopp skal åpne for nye bruksmåter der andre ikke lenger blir brukt. Nye bruksretter kan oppstå ved en gradvis utvikling fra en etablert bruksrett, men også ved at ressursene i statsallmenningene blir brukt på en ny måte som kan støtte opp under jordbruksdrifta og gi ny inntekt til garden. Flertallet i lovutvalget oppfatter for eksempel tilleggsjord og utnytting av vasskraft til visse formål som en bruksrett. En slik dynamisk utvikling av bruksrettene er nødvendig for å gi jordbruket utviklingsrom og for at verdien i bruksrettene skal opprettholdes.

Oppnevning av nytt fjellstyre

Flertallsforslaget innebærer at fjellstyret normalt skal bestå av fem medlemmer. 2 skal representere de med landbrukstilknyttede bruksretter.

Årsmøtet for de bruksberettigede skal oppnevne sine representanter som så velges av kommunestyret.

Bakgrunn for forslaget er at allmenningsstyret vil bli fjernet, og at de med virkesrett derved mister egen administrasjon av sine rettigheter. Det er derfor sett på som et nødvendig kompromiss å sikre dem representasjon i fjellstyret, selv om det vil frata kommunen dagens myndighet til selv å fritt velge alle fjellstyremedlemmer.

Rådmannen støtter dette.

Fjellstyrets juridiske status

Rådmannen er uenig med utvalget i at fjellstyret skal være å anse som et privat rettssubjekt (jf. uttale fra USS). Fjellstyret har til nå vært sett på som et offentligrettslig organ/forvaltningsorgan som også utfører privatrettslige oppgaver. Dette bør fortsette. Dersom fjellstyret skal anses som et rent privat rettssubjekt, kan det være vanskelig å forsvare at fjellstyret utfører offentlige oppgaver i statsallmenningene. Videre vil det være unaturlig at kommunene velger medlemmer til et «privat» fjellstyre.

Oppsyn

Rådmannen støtter flertallsforslaget om videreføring av ordningen med fjelloppsyn ansatt av fjellstyrene, dvs. modell 1. Modellen innebærer at fjelloppsynet utfører oppsynet i statsallmenningene, inkludert oppgaver etter Naturoppsynsloven, altså en videreføring av gjeldende ordning, men der en tydeliggjør rolle og hjemmelsgrunnlag og lovfester dagens praksis. Mindretallet i utvalget ønsker at SNO skal overta alle offentlige oppsynsoppgaver i statsallmenninger fra fjelloppsynet.

Rådmannen mener at Ny Fjellov må sikre grunnlaget for at fjellstyret kan ha en lokal administrasjon med rett kompetanse og tilstrekkelig kapasitet. Ordningen sikrer at

statsallmenningene har et feltapparat med nær tilknytning til områdene, og at dette apparatet har god lokalkunnskap.

Rådmannen mener at det er svært uheldig hvis oppsynsoppgaver blir overført fra fjelloppsynet til SNO. Dette vil medføre at makt og økonomiske ressurser blir flyttet fra de lokale fjellstyrene over til SNO, som har en sentralt styrt organisering og som ikke er forankret i lokalsamfunnet på samme måte som et fjellstyre.

Avhending / Feste

Rådmannen støtter prinsippet om at statsallmenningene skal forvaltes i et svært langsiktig perspektiv. Ny fjellov bør derfor videreføre et generelt forbud mot salg av statsallmenningsareal (avhendingsforbud) for å bevare statsallmenningene som store, udelte eiendommer. Dette er viktig for de som har jordbruksretter, og for jakt-, fiske- og friluftinteressene. Rådmannen støtter flertallsforslaget om at gjeldende regler med åpning for utleie av areal/dyrkingsparseller og enkelte unntak for salg blir videreført.

Lovutvalget er enige om at det fremdeles skal være mulig å etablere avtaler om feste av tomter i statsallmenningene. Rådmannen støtter flertallsforslaget om at det ikke kan åpnes for salg av tomter til fritidsboliger i statsallmenningene. Dette særlig med tanke på hvor viktig statsallmenningene er som beiteområde for småfe, storfe og villrein, og muligheten til å avtale at festetomter ikke skal gjerdes inn, jf. Tomtefesteloven §16.

Forvaltning av skogen i statsallmenninger med virkesrett

Rådmannen støtter flertallsforslaget om at skogen i statsallmenninger med virkesrett skal forvaltes av fjellstyret i stedet for Statskog SF. Mer lokal forvaltning vurderes som svært positivt, og økte inntekter fra skogen vil gi forbedring av de økonomiske rammene for fjellstyrenes drift. Dette vil gi muligheter for større investeringer/tilrettelegging i statsallmenningene og økt lokal verdiskaping.

Det vurderes som positivt at Statskog SF sin rolle som grunneier blir rendyrket, og at Statskog SF ikke lenger skal utøve offentlig myndighet i statsallmenningene.

Rådmannen mener at hovedregelen for virkesretten bør være enkeltpersondrift, dvs. at de med virkesrett selv skal ha rett til å hogge og drive fram utvist virke.

Fordeling av inntekter mellom fjellstyrene og Statskog SF

Det er et viktig prinsipp i dagens Fjellov at verdiskapingen skal være igjen lokalt der verdiene er skapt. Rådmannen støtter flertallsforslaget om at dette prinsippet skal styrkes ytterligere. I dag deles festeinntekter fra hytter og hotell m.m. 50/50 mellom vedkommende fjellstyre og Grunneierfondet til Statskog SF, mens inntekter fra annen arealleie (boliger, næring, alpinanlegg, mobilmaster m.m.), grus/mineraler og fallretter i sin helhet går til Grunneierfondet. Rådmannen støtter flertallsforslaget om at alle brutto grunneierinntekter blir delt 50/50 mellom vedkommende fjellstyre og Grunneierfondet.

Jakt og fiske

Statsallmenningene har stor betydning for befolkningens tilgang til jakt, fiske og friluftsliv. Dette gjelder både for innenbygds- og utenbygdsboende. Ordningen med prisrammer for jakt- og fiskekort gir befolkningen tilgang til rimelig jakt og fiske i store fjellområder. Rådmannen støtter flertallsforslaget om at fjellstyrenes ivaretagning av viktige samfunns-goder bør medføre en statlig grunnfinansiering av fjellstyrenes virksomhet. Utvalget foreslår ikke endringer i grenser for innenbygds-/utenbygdsboende. Kommunegrensene fra 1956 vil fremdeles gjelde for småviltjakt, fiske og villreinjakt. For jakt på elg/hjort og bever

følges kommunegrensene fra 2015. Evt. kommunesammenslåinger i framtida vil ikke utvide kretsen av innenbygdsboende.

Rådmannens innstilling:

Dovre formannskap gir følgende høringsuttalelse til NOU 2018:11 Ny fjellov:

1. Dovre kommune støtter i all hovedsak flertallets (Statsallmenningslovutvalget) forslag til Ny Fjellov.
2. Dovre kommune presiserer at fellesgodene i statsallmenningene er svært viktige for den lokale landbruksnæringa, og ikke minst som motivasjon for bosetting og tilflytting til kommunen.
3. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om etablering av en felles lov for fjellstyrene og statsallmenningstyrene, dvs. at Fjelloven og Statsallmenningsloven blir slått sammen.
4. Dovre kommune presiserer at sammenslåing av Fjelloven og Statsallmenningsloven ikke må medføre at rettigheter som i dag ligger til lokal landbruksnæring eller lokale innbyggere, blir svekket eller fjernet. Dette gjelder beiterett, rett til utvisning av seter, rett til utvisning av dyrkingsjord, virkesrett for uttak av ved og tømmer til egen bruk, småviltjakt, villreinjakt og fiske med garn og oter.
5. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at fjellstyrene skal overta ansvaret for forvaltning av skogen i statsallmenninger med virkesrett i stedet for Statskog SF.
6. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at Statskog SF sin rolle som grunneier bør rendyrkes, dvs. at Statskog SF ikke lenger skal ha forvaltningsoppgaver i statsallmenningene.
7. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at hovedregelen for virkesretten bør være enkeltpersondrift, dvs. at virkesrettshaverne selv skal ha rett til å hogge og drive fram utvist virke.
8. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om økt selvstyre for de lokale fjellstyrene, inkludert styrking av det lokale oppsynet og styrking av finansieringen av fjellstyrene.
9. Dovre kommune er uenig med utvalget i at fjellstyret skal være å anse som et privat rettssubjekt.
10. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at innholdet i bruksrettene som er etablert gjennom lang tids bruk, ikke kan oppheves ved lov uten erstatning, og at allmenningsretten fremdeles skal kunne *«utøves på en måte som er naturlig etter tida og tilhøva»*. Disse reglene bidrar til at nye driftsmetoder som dukker opp etter at ny lov er vedtatt, ikke blir ekskludert fra lovverket.
11. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at man skal kunne inkludere annen gardstilknyttet næringsvirksomhet når det gjeld kva som skal regnes som jordbruksdrift i tillegg til tradisjonelt jord- og skogbruk.
12. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at rett til utvisning av dyrkingsjord er en bruksrett.
13. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om videreføring av gjeldende regler for jakt og fiske i statsallmenningene. Gjeldende system med prisrammer for jakt og fiske bør videreføres, og tilsvarende bør muligheter for favorisering av innenbygdsboende innenfor jakt og fiske videreføres.
14. Dovre kommune støtter en videreføring av gjeldende forbud mot salg av areal fra statsallmenning (avhendingsforbud), men med videreføring av de unntakene som gjeld i dagens lov.
15. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at det ikke kan åpnes for salg av tomter til fritidshus i statsallmenningene.
16. Dovre kommune mener at det er svært viktig at det fremdeles blir et lokalt oppsyn ansatt av fjellstyret. Fjelloppsynet representerer viktige kompetansearbeidsplasser i distriktskommunene. Overføring av denne oppgaven til SNO vil flytte makt fra de lokale

- fjellstyrene og over til SNO, som har en mer sentralt styrt organisering og som ikke er forankret i lokalsamfunnene på samme måte som et fjellstyre.
17. Dovre kommune mener det er viktig at fjellstyret blir representativt mtp. brukerinteresser, og støtter at det skal være minst to medlemmer med jordbrukstilknyttede bruksretter i hvert fjellstyre, og at disse skal velges av de som har bruksretter. Ny fjellov bør ikke være absolutt på at antall medlemmer skal avgrenses til fem, selv om dette kan være hovedregelen.
 18. Dovre kommune støtter flertallsforslaget i at det kan åpnes for flere fjellstyret innenfor samme kommune.
 19. Dovre kommune støtter flertallsforslaget på at løpende brutto grunneierinntekter deles 50/50 mellom vedkommende fjellstyre og grunneierfondet til Statskog SF.

Saksprotokoll i Formannskapet - 28.02.2019

Formannskapets behandling:

Sp/H v/Oddny Garmo kom med følgende forslag:

Nytt pkt. 17:

Dovre kommune mener den foreslåtte valgordningen til fjellstyret er unødvendig rigid, og svekker kommunestyret sin rolle i oppnevning av fjellstyre.

Dovre kommune støtter KS og USS sitt forslag om at det skal være to styremedlemmer med bruksrett i styret og at kommunestyret sin oppnevning av medlemmer ikke skal være bundet til forslag fra årsmøtet for de bruksberettigede.

Formannskapets vedtak:

Rådmannens innstilling med SP/H sitt forslag til nytt pkt. 17 ble enstemmig vedtatt.

Vedtaket blir:

Dovre formannskap gir følgende høringsuttalelse til NOU 2018:11 Ny fjellov:

1. Dovre kommune støtter i all hovedsak flertallets (Statsallmenninglovutvalget) forslag til Ny Fjellov.
2. Dovre kommune presiserer at fellesgodene i statsallmenningene er svært viktige for den lokale landbruksnæringa, og ikke minst som motivasjon for bosetting og tilflytting til kommunen.
3. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om etablering av en felles lov for fjellstyrene og statsallmenningstyrene, dvs. at Fjelloven og Statsallmenningsloven blir slått sammen.
4. Dovre kommune presiserer at sammenslåing av Fjelloven og Statsallmenningsloven ikke må medføre at rettigheter som i dag ligger til lokal landbruksnæring eller lokale innbyggere, blir svekket eller fjernet. Dette gjelder beiterett, rett til utvisning av seter, rett til utvisning av dyrkingsjord, virkesrett for uttak av ved og tømmer til egen bruk, småviltjakt, villreinjakt og fiske med garn og oter.
5. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at fjellstyrene skal overta ansvaret for forvaltning av skogen i statsallmenninger med virkesrett i stedet for Statskog SF.
6. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at Statskog SF sin rolle som grunneier bør rendyrkes, dvs. at Statskog SF ikke lenger skal ha forvaltningsoppgaver i statsallmenningene.
7. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at hovedregelen for virkesretten bør være enkeltpersondrift, dvs. at virkesrettshaverne selv skal ha rett til å hogge og drive fram utvist virke.

8. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om økt selvstyre for de lokale fjellstyrene, inkludert styrking av det lokale oppsynet og styrking av finansieringen av fjellstyrene.
9. Dovre kommune er uenig med utvalget i at fjellstyret skal være å anse som et privat rettssubjekt.
10. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at innholdet i bruksrettene som er etablert gjennom lang tids bruk, ikke kan oppheves ved lov uten erstatning, og at allmenningsretten fremdeles skal kunne «*utøves på en måte som er naturlig etter tida og tilhøva*». Disse reglene bidrar til at nye driftsmetoder som dukker opp etter at ny lov er vedtatt, ikke blir ekskludert fra lovverket.
11. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at man skal kunne inkludere annen gardstilknyttet næringsvirksomhet når det gjeld kva som skal regnes som jordbruksdrift i tillegg til tradisjonelt jord- og skogbruk.
12. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at rett til utvisning av dyrkingsjord er en bruksrett.
13. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om videreføring av gjeldende regler for jakt og fiske i statsallmenningene. Gjeldende system med prisrammer for jakt og fiske bør videreføres, og tilsvarende bør muligheter for favorisering av innenbygdsboende innenfor jakt og fiske videreføres.
14. Dovre kommune støtter en videreføring av gjeldende forbud mot salg av areal fra statsallmenning (avhendingsforbud), men med videreføring av de unntakene som gjeld i dagens lov.
15. Dovre kommune støtter flertallsforslaget om at det ikke kan åpnes for salg av tomter til fritidshus i statsallmenningene.
16. Dovre kommune mener at det er svært viktig at det fremdeles blir et lokalt oppsyn ansatt av fjellstyret. Fjelloppsynet representerer viktige kompetansearbeidsplasser i distriktskommunene. Overføring av denne oppgaven til SNO vil flytte makt fra de lokale fjellstyrene og over til SNO, som har en mer sentralt styrt organisering og som ikke er forankret i lokalsamfunnene på samme måte som et fjellstyre.
17. Dovre kommune mener den foreslåtte valgordningen til fjellstyret er unødvendig rigid, og svekker kommunestyret sin rolle i oppnevning av fjellstyre.
Dovre kommune støtter KS og USS sitt forslag om at det skal være to styremedlemmer med bruksrett i styret og at kommunestyret sin oppnevning av medlemmer ikke skal være bundet til forslag fra årsmøtet for de bruksberettigede.
18. Dovre kommune støtter flertallsforslaget i at det kan åpnes for flere fjellstyrer innenfor samme kommune.
19. Dovre kommune støtter flertallsforslaget på at løpende brutto grunneierinntekter deles 50/50 mellom vedkommende fjellstyre og grunneierfondet til Statskog SF.